

125 anys de música

El 2 de març del 1886 es van crear l'Escola Municipal de Música –l'actual Conservatori– i la Banda Municipal de Barcelona. Repassem la seva història, els músics il·lustres que hi han estudiat o treballat, la seva actualitat i els actes i activitats previstos per commemorar aquesta efemèride

El mestre Rodoreda

MARIA PASCUAL
El Conservatori de Música i la Banda Municipal de Barcelona estan d'enhorabona. Enguany celebren 125 anys d'història. Una història que va començar quan l'Ajuntament, que volia organitzar la formació musical pública a la ciutat de manera estructurada i rigorosa –en sintonia amb la tendència que s'estava implantant a diverses ciutats d'Europa– va encomanar al mestre Josep Rodoreda la creació de les dues institucions, de les quals en va ser nomenat director i que es nodrien una d'una altra, ja que els alumnes de l'Escola Municipal de Música de Barcelona –antic nom de l'actual Conservatori– eren possibles candidats a incorporar-se progressivament a la Banda-Orquestra Municipal –l'actual Banda Municipal.

L'escola es va ubicar inicialment al carrer Lledó i, una dècada després, davant la necessitat de disposar de més espai, es va traslladar a un edifici més gran –el Castell dels Tres Dragons, nom popular de l'edifici modernista que durant l'Exposició Universal del 1888 va ser cafè-restaurant– que estava situat al

El mestre Josep Rodoreda (Barcelona, 1851-Buenos Aires, 1922) va ser l'encarregat de redactar l'any 1886 els projectes de creació de l'Escola Municipal de Música i de la Banda Municipal –de les quals l'Ajuntament el va nomenar director– i d'un *Montepio de Socors Mutus* per ajudar els músics un cop abandonessin l'exercici de la professió. Al llarg de la seva vida, Rodoreda va compondre més de 400 obres de diversos gèneres, la més coneguda de les quals és el *Violai*.

Parc de la Ciutadella. El mateix any 1896, Rodoreda va dimitir com a director tant de l'escola com de la banda per les crítiques d'un sector musical barceloní i per la disconformitat amb les reformes que l'Ajuntament va introduir en el funcionament d'ambdues institucions. Des del 10 de juny del 1928 l'escola es va establir a l'actual seu de la confluència dels carrers Bruc i València, obra de l'arquitecte municipal Antoni de Falguera i que amb motiu de l'efemèride que se celebra aquest any es rehabilitarà i millorarà –entre d'altres actuacions que es faran fins a l'estiu, s'insonoritzaran diverses dependències, es restauraran els vitralls de la Sala Vermella i s'hi millorarà l'accessibilitat per a persones amb mobilitat reduïda–. El 1944, mitjançant un decret del govern central, l'escola es va reconvertir en el Conservatori Superior Municipal de Música de Barcelona i fins al curs escolar 2000-01 va ser l'únic centre públic de Catalunya que impartia ensenyaments musicals de grau superior. Des de llavors només ofereix cursos fins al grau professional i des del 15 de setembre

del 2004 el nom de la institució ha canviat pel de Conservatori Municipal de Música de Barcelona (www.cmmb.cat).

Personatges il·lustres

Avui en dia el Conservatori disposa d'una vuitantena de professors i té una àmplia oferta formativa. Així, s'hi poden cursar estudis reglats de grau professional –que actualment estudien uns 500 alumnes que, després d'haver superat una prova d'accés i sis cursos, obtindran el Títol Professional de Música, que té diverses especialitats– i cursos de formació permanent adreçats a estudiants de música de nivell mitjà i alt, a professionals de la música i a aficionats en general.

Albert Llanas, director del centre, afirma que l'edat d'entrada sol estar al voltant dels 12 anys, tot i que en algunes especialitats es retarda, i que hi ha alumnes de fins a uns 20 anys de mitjana, amb algunes excepcions d'alumnes que ronden la trentena. Llanas destaca: «Avui en dia la cultura de l'esforç no està gaire de moda i, per tant, els alumnes que tenen entre 12 i 15 anys que decideixen venir al Conservatori vol

A dalt i a baix, imatges de la seu del Conservatori des del 1928 i també, durant uns anys, de la Banda Municipal. / Q.P. / AMICS DEL MESTRE JOSEP RODOREDA

Viñas, Albert Guinovart, Antoni Ros Marbà, Tete Montoliu o Xavier Montsalvatge.

La Banda

El 23 de juny del 1886 es va presentar la Banda-Orquestra Municipal –nom que aviat es va canviar per l'actual– participant en tres actes: al saló del Consell de Cent –on va interpretar la *Marxa Reial*, el *Madrigal de Francisco I* i *Marxa dels Consellers*, obra de Roderoda dedicada al consistori–, a la plaça Sant Jaume –on va interpretar les mateixes peces– i en una cercavila pels carrers de la ciutat. La prova de foc per a la formació musical va arribar, però, amb l'Exposició Universal de Barcelona, ja que hi va interpretar les peces protocol·làries i

dir que algun element els ha fet decidir a dedicar una bona part d'aquesta època de la seva vida a cursar estudis musicals de manera rigorosa i amb el nivell d'exigència i de sacrifici que això de-

mana. Aquí no tenim problemes d'indisciplina ni de vandalisme ni de res de tot això, aquí ens podem dedicar directament a l'objecte de la nostra feina, que és ajudar els estudiants a créixer en

la música, com a músics i a com a persones». Al llarg de la història del centre, hi han impartit classes o cursat estudis personalitats destacades del panorama musical català com Pau Casals, Ricard

A dalt i a baix, una imatge actual i una del 1888 de la Banda Municipal. / X.B. / BC

l'Himne de l'Exposició –també obra de Rodoreda– en l'acte d'inauguració, el 20 de maig de 1888, i durant el temps que va durar aquest esdeveniment va actuar en totes les recepcions oficials i va oferir nombrosos concerts al recinte firal, a més de participar en els concursos de bandes convocats amb motiu de la mostra, o va obtenir el primer premi de les nacionals i el segon de les internacionals. Rodoreda va rebre la medalla d'or de l'Exposició per la qualitat de la feina feta i la Banda Municipal es va

anar integrant en la vida musical i social tant de la ciutat com del país. Com ja hem dit en parlar de la història del Conservatori, el mestre va dimitir de les seves funcions com a director de les dues institucions l'any 1896.

Anys després, el 1915, sota la direcció de Joan Lamote de Grignon, la banda va deixar de dependre de l'Escola de Música de la ciutat i en aquesta època va rebre la visita i la direcció de

músics com Richard Strauss, Igor Stravinsky o Maurice Ravel, entre d'altres.

Actualment la Banda Municipal de Barcelona –que dirigeix Salvador Brotons– és, des de fa quatre temporades, grup resident a l'Auditori –www.auditori.cat– i vol ampliar el seu repertori amb la interpretació d'obres de nova creació i amb la consolidació de les clàssiques d'arreu del món, i té la voluntat de donar a conèixer la seva música més enllà de la ciutat, oferint concerts –en fa més de cent a l'any– arreu

de Catalunya i l'Estat espanyol. La formació musical –els membres de la qual són músics superiors professionals– també fa actuacions als barris, audicions per a escolars, concerts al Festival Grec i participa en els actes oficials municipals.

Joan Xicola, director tècnic de la banda, destaca que el fet que una formació musical pugui arribar als 125 anys d'història «és un fet molt excepcional».

Actes de celebració

Per celebrar l'efemèride, les dues institucions han programat una sèrie d'actes i activitats. Així, per exemple, el Conservatori va acollir el passat 17 de març un concert de la Banda Municipal i el dia 26 es va fer la inauguració oficial dels actes de celebració amb la participació de grups de danses i cobla i la realització d'una *performance* musical; el 28 de maig tindrà lloc un concert a l'Auditori de Barcelona a càrrec de l'Orquestra i la Banda del Conservatori; l'11 de juny es farà un tastet de cursos, una taula rodona i un concert; el 29 de setembre tindrà lloc la 1a trobada dels cantaires del Conservatori: l'endemà se celebrarà un concert al Palau de la Música a càrrec de l'Orquestra Simfònica i el Cor Jove de l'Orfeó Català, i el 22 de novembre –dia de Santa Cecília, patrona dels músics– tindrà lloc un concert com a acte de cloenda del 125è aniversari. Pel que fa a la banda, per celebrar l'efemèride s'han encarregat noves composicions originals per a banda a deu compositors catalans de prestigi i s'aniran estrenant als concerts.

Mirant al futur, Albert Llanas afirma que el Conservatori l'afronta amb «molt d'entusiasme» i Joan Xicola explica que el veuen de forma «molt positiva» perquè «el fet de ser una formació resident a l'Auditori ens ha donat molta més projecció i molt més públic».

El Conservatori i la Banda Municipal de Barcelona celebren 125 anys d'història. Que no pari la música!